

bibban

FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENINGENS MEDLEMSTIDNING NR 3/2011

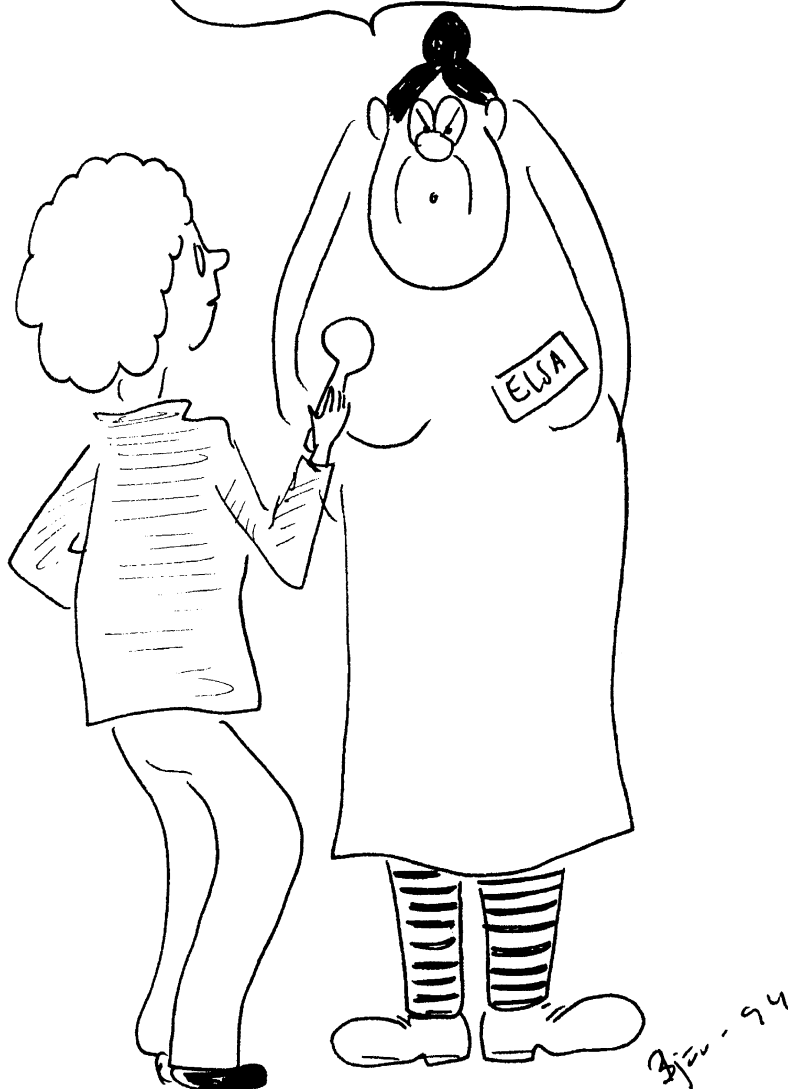
Internationellt TEMANUMMER

San Juan Paris Tallinn Köpenhamn

IFLA CYCLING FOR LIBRARIES BIBLIOTHÈQUE NORDIQUE

**Kvinnligt nätverk? Menar du mellan
biblioteken i Europa eller menar du
skvallerbyttan i Konsum?**

Innehåll

4. Notiser
6. IFLA 2011
12. En riktig bokfrossa
14. Konferens på hjul
16. Nordens fönster i Paris
18. Kompanjonskap och brännmärken
21. Ett halvår i Köpenhamn
22. Utvecklingssamarbete med Afrika
23. På internationella arenor
24. Från bibliotekstant till spelnörd

Bibban

är Finlands svenska biblioteksförningens medlemstidning, som utkommer tre gånger om året. Kontaktuppgifter för redaktionen och styrelsemedlemmarna finns i styrelselådan på denna sida.

Chefredaktör

Anna-Maria Malm

Redaktörer

Ann-Helen Grundström

Leif Storbjörk

Ansvarig utgivare

Barbro Nygård (ordf.)

Layout

Mattias Wikström/Tigerbyte

Pärbild

Anna-Maria Malm

Tryckeri

Forsberg, Jakobstad

Annonser

Vill Du annonsera i Bibban? Tag i så fall kontakt med någon av redaktörerna.

Annonsspriser:

Helsida (bakpärm) 350,00 €

Helsida (inlaga) 300,00 €

Halvsida 200,00 €

Fjärdedelsida 150,00 €

Material

Material som skall publiceras i tidningen levereras enklast per epost till någon av redaktörerna.

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inskickade texter före publikation och ansvarar ej för returnering av inskickat material.

Möten, byten, kontakter, idéer

Biblioteksverksamheten är beroende av samarbete över gränserna, av att jobba internationellt. Fjärrlåneverksamhet och byten av vetenskapliga publikationer samt upprätthållande av specialsamlingar- och bibliotek med böcker o.a. material från andra länder är traditionella och välkända exempel, liksom utvecklandet av standarder för klassificering osv.

Men - tiderna förändras, medierna förändras, köpvillkoren och användningsrätterna förändras. De digitala, oftast utländska publikationerna utgör redan en väsentlig del av de vetenskapliga bibliotekens "samlingar" och de allmänna biblioteken är på väg åt samma håll. Bibliotekens rätt att låna ut hänger på undantag i lagarna om upphovsrätt. Ju mer information, som lagras och sprids i digital form, desto större tyngd får upphovsrättsfrågorna för biblioteken inom Europa, i EU-samarbetet, men även globalt.

Det finns de som antar att den biblioteksverksamhet, som

vi nu har är i farozonen inom en överskådlig framtid. Hur det går, kan vi inte veta. Däremot vet vi att det i förändringstider lönar sej att kollektivt söka och pröva nya verksamhetsformer och att dela med sej av de bästa nya, kreativa lösningarna. Föreningens internationella utskott, som medverkar i detta nummer, har velat återspegla en del av den internationella idéspridningen. Det här numret av Bibban berättar bl.a. om att jobba i andra länder, nyttan av att delta i nordiska, europeiska och internationella konferenser samt om att starta upp och delta i projekt i andra länder.

"Global konkurrens skärper behovet av en kulturpolitik, som ger lokal identitet" stod det i en nordisk bibliotekstidning. Det verkar paradoxalt, men innehåller en djup sanning. Människan behöver veta var hon hör hemma, särskilt i en tid, då man dagligen kommunicerar över hela världen, men utan att mötas fysiskt. De lokala samlingarnas värde ökar. De utgör

Barbro Nygård,

ordförande för Finlands svenska biblioteksförning r.f.

en värdefull samlade resurs i kommunerna och biblioteken kan ännu göra mycket, utöka, digitalisera och marknadsföra det "näraproducerade".

Det är också dags att tacka för mej och för två givande år, som ordförande för en livaktig förening med fina och flitiga medarbetare! Ett särskilt tack går till huvudredaktören för Bibban, som ständigt varit öppen för dialog och färdig att ta nya utmaningar.

”En tidig morgon i Mumindalen vaknade Snusmumriken i sitt tält och kände att det var höst och uppbrott i luften.”

Första stycket i Sent i november

FSBF 2011

Styrelsen

Ordförande

Nygård, Barbro

Biblioteksdirektör

Grankulla stadsbibliotek

Tel. 044 761 2674

barbro.nygard@grankulla.fi

Breider, Harriet (Haye) (SFS)

Ordförande för SFS

Biblioteksfunktionär,

Dalsbruks bibliotek

e-post: harriet.breider@kimitoon.fi

Holmlund, Marika (ÖS)

Ansvarig för medlemsregistret

Bibliotekarie,

Stadsbiblioteket i Kristinestad

marika.holmlund@krs.fi

Knutar, Tove (ÖS)

sekreterare

Bibliotekschef,

Vöra kommunbibliotek

tove.knutar@vora.fi

Malm, Anna-Maria (SFS)

Chefredaktör för Bibban

Bibliotekarie,

Karis bibliotek

mia.malm@raseborg.fi

Nystedt, Barbro (SFS)

Kassör

Biblioteksfunktionär,

Ingå kommunbibliotek

barbro.nystedt@inga.fi

Storbjörk, Leif (ÖS)

Vice-ordförande,

Ordförande för ÖS

Biblioteksdirektör,

Stadsbiblioteket i Jakobstad

leif.storbjork@jakobstad.fi

Suppleanter

Fokin, Rebecka (su/Nystedt)

Bibliotekarie

Pargas bibliotek, Västabolands

stadsbibliotek

rebecka.fokin@vastaboland.fi

Forssell, Airi (su/Breider)

Bibliotekarie,

ÅAB Teologiska biblioteket

airi.forssell@abo.fi

Grundström, Ann-Helen (su/Malm)

Bibliotekarie,

Lovisa stadsbibliotek

ann-helen.grundstrom@loviisa.fi

Johansson, Isabel (su/Holmlund)

Bibliotekssekreterare,

Tritonia

isabel.johansson@tritononia.fi

Sandén, Sara (su/Storbjörk)

Biblioteksfunktionär,

Överesse bibliotek

sara.sanden@pedersore.fi

Sågfors, Lena (su/Knutar)

Pedagogisk informatiker

Vasa stadsbibliotek –

landskapsbibliotek

lena.sagfors@vaasa.fi

Södra Finlands sektion (SFS)

Ordförande

Harriet (Haye) Breider

Sekreterare

Airi Forssell

Österbottniska sektionen (ÖS)

Ordförande

Leif Storbjörk

Sekreterare

Isabel Johansson

Medlemsavgift

Studerande, arbetslösa, moderskaps-

lediga och pensionärer: 10,00 €

Ordinarie medlem: 20,00 €

IBAN: FI1280001270200513

BIC: DABAFIHH

Referensnummer: 30 050 15

Betalarens namn bör vara samma som medlemmens.

Adressändringar

Meddelas till Marika Holmlund per

epost till fsbfmedlem@gmail.com

Webbplats

www.biblioteken.fi/sv-FI/biblioteks-

branschen/FSBF/

VÄSTÅBOLANDS STADSBIBLIOTEK

Bokbåt med på Mobile Library Festival i Åbo

Text: **Gerd Backman-Pettersson**, Pargas

Åbo stadsbibliotek och Finlands biblioteksförning ordnade en internationell bokbussfestival i Åbo 11–13.8.2011, bokbussverksamhetens 50-årsjubileum till ära. Närmare 300 delegater deltog i konferensen. Förutom från de nordiska länderna kom det deltagare bl.a. från Kina, Spanien, Portugal, Tyskland och Holland. Ett trettiotal bokbussar från Finland och från olika håll i Europa stod parkerade vid Aura å mellan Aurabron och Kvarnbron.

Med fanns också Finlands enda bokbåt, Väståbolands helt nyrenoverade m/s Kalk. Tiina Viik, chef för Väståbolands stadsbibliotek, presenterade

bokbåten lördagen den 13.8 (The new Mobile Library Boat of Länsi-Turunmaa, Finland).

Bokbåten deltog två kvällar med "öppet hus" i bokbussdagarna.

I synnerhet den andra kvällen var det många besökare ombord. Då gästade författarna Eppu Nuotio (på finska) och Anna-Lena Laurén (på svenska) båten för att berätta om sina böcker,

Väståbolands stadsbibliotek hyr båten med besättning en gång per månad under maj till september och besöker öar i Pargas södra skärgård. Verksamheten firar sitt 35 årsjubileum i år. Den har sedan starten fungerat som ett uppskattat komplement till stadens ordinarie biblioteksverksamhet.

Den nuvarande båten har do-

nerats av f.d. Pargas Kalk (Partek, Cargotek) och ägs av den frivilliga sjöräddningsföreningen Sydväst, som renoverat den. Det var alltså jungfruresan, som företogs till Åbo och bokbussdagarna.

▲ **M/s Kalk i Aura ån.** Tekniska data: byggnadsår 1962 (renoverades 2011), längd 14,93 m, bredd 4,78 m, vikt 35 ton, hastighet 9 knop.

▼ **Vi hade bibliotekspersonal** från hela skärgården med oss. Från vänster: Lilja Västanfjärd, Lena Korpo, Kerstin Nagu, Allu Pargas, Eetu Kimito, Runar Houtskär.

FOTO: VÄSTÅBOLANDS STADSBIBLIOTEK

Etiska principer i biblioteksarbetet

En ny broschyr *Etiska principer för biblioteksarbetet* har sänts ut till alla bibliotek i Finland. Broschyren har utarbetats av bibliotekens etikgrupp på uppdrag av Finlands biblioteksförning, Finlands svenska biblioteksförning och Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund.

Broschyren presenterar de etiska principer som varje biblioteksprofessionell borde iaktta i sitt arbete. Den är tänkt som ett rättesnöre för anställda på bibliotek och inom informationssektorn.

Broschyren finns också på föreningarnas hemsida.

IFLA söker presentationer

IFLA:s Acquisitions and Collection Development section kommer att ha en öppen session på IFLA:s kongress den 13–17 augusti 2012 i Helsingfors med temat *Treating Print in an Increasing Digital Collection*. Sektionen är därför intresserad av

att få förslag på presentationer (15 minuter per presentation) för sessionen. Förslagen ska skickas till Julia Gelfand (jgelfand@uci.edu) före 15.1.2012.

Närmare uppgifter finns på adressen <http://www.ifla.org/en/news/55>.

Höstmötet 2011

Höstmötet godkände valberedningens förslag till ny ordförande, dvs. Christian Nelson som arbetar på Tritonia-biblioteket i Vasa. Avgående ordfö-

rande Barbro Nygård, fortsätter i styrelsen som styrelsemedlem. Övriga nya styrelsemedlemmar blev Eva Wilenius från Esbo stadsbibliotek och Ellinor

Hjerpe från Åbo Akademi bibliotek. 2012-års valberedningsgrupp består av de avgående styrelsemedlemmarna Haye Breider, Airi Forssell och Ann-

Helen Grundström. Kontakta gärna valberedningen om du själv vill komma med i styrelsen eller har förslag på personer som kunde arbeta i styrelsen!

Teta in memoriam

Bibliotekarien Margaretha Åberg, f. Måsala, avled efter en tids sjukdom den 29 juli i Esbo.

"Teta" såsom Margaretha allmänt kallades bland kolleger och vänner var född i Gamlakarleby på Runebergsdagen den 5.2.1946. Efter studentexamen vid Gamlakarleby svenska samlyceum blev det studier i nordisk filologi och tyska vid Helsingfors universitet. Efter avlagd HuK och biblioteks-examen vid Åbo Akademi anställdes Margaretha vid Esbo stadsbibliotek 1976. En drygt trettioårig biblioteks-karriär inleddes vid Köklax bibliotek. Genom åren hann Teta också vara verksam på Olars, Dals-

viks, Gamla Alberga och Mellersta Esbos bibliotek. De sista arbetsåren jobbade hon deltid på Entressebiblioteket ända fram till sin pensionering i december 2009. Barnbiblioteksarbetet låg Tetas hjärta nära. Under många år hade hon det övergripande ansvaret för de svenska kontakterna mellan biblioteken och skolorna i Esbo. Hon ansvarade även för Esbo stadsbiblioteks dockteatergrupp "Krokeli", för vilken hon författade flera pjäser. Huvudansvaret för bibliotekets årliga läsmaraton vilade också på hennes axlar. Teta hade ett vidsträckt kontaktnät till bibliotekarier i Svenskfinland och i

de nordiska länderna. Hon var ivrig scout sedan ungdomen i Gamlakarleby och fortsatte med scoutverksamheten i Esbo där hon var mångårig sekreterare för scoutkåren Skogsvandrarerna i Köklax. Under flera år deltog hon från bibliotekets sida i Esboevenemanget Kulturen vid ån. En lång tid var hon också hängiven sångare i kyrkokören Es Voces i Esbo svenska församling.

Alla vi som haft förmånen att jobba tillsammans med Teta har fina minnen av hennes öppna väsen, hennes påhittighet och uppfinningsrikedom i olika situationer. Vi minns hennes värme och glada skratt. Det är ofattbart att en så ljus person plötsligt är borta.

Margaretha sörjs av make,

LEIF ÅBERG

barn och barnbarn, av släkt, många vänner och kolleger i Finland och i de andra nordiska länderna.

Nan Nyman

Lena Sundström

kolleger vid Esbo stadsbibliotek

Har du betalt medlemsavgiften för år 2011?

Om du är osäker kan du ta kontakt via e-post eller per post. Kontaktuppgifter och instruktioner för hur du betalar medlemsavgiften finner du i redaktionslådan på sidan 3. Observera att om du inte betalat avgiften blir du struken ur medlemsregistret. Detta gäller även bibliotek.

Tidskriften *Svenskbygden* ingår i medlemsavgiften. För att få *Svenskbygden* krävs att du själv skriver in dig som medlem vid Svenska folkskolans vänner (www.sfv.fi). Kom ihåg att meddela att du är medlem i Finlands svenska biblioteks-förening. Tibo-Trading ger rabatt på bokinköp åt FSBF:s medlemmar.

Om du har en e-postadress var vänlig och meddela den till fsbfmedlem@gmail.com. Föreningen önskar få in medlemmarnas e-postadresser för att underlätta informations-spridningen.

Adressförändringar kan göras genom att skicka e-post till adressen ovan eller per post till adressen:

Finlands svenska biblioteks-förening
c/o Marika Holmlund
Stadsbiblioteket i Kristinestad
Salutorget 1
64100 Kristinestad

Marika Holmlund

IFLA 2011

San Juan, Puerto Rico

Årets IFLA-kongress var den sjuttiosjunde i ordningen och temat denna gång var Libraries beyond Libraries: Integration, Innovation and Information for All.

CENTRO DE CONVENCIONES
DE PUERTO RICO

MARIKA HOLMLUND

Tidigt på morgonen fredagen den 12.8 påbörjade vi vår resa till IFLA-kongressen i Puerto Rico. Fyra medlemmar från Finlands svenska biblioteks förening, Barbro Nygård, Tove Knutar, Annika Lund och undertecknad deltog i kongressen tillsammans med bl.a. Kirjastoseuras grupp. Från Stockholm fortsatte resan till Puerto Rico, dit vi anlände till huvudstaden San Juan på fredagsnatten. Puerto Rico är en ö i Västindien och ett självstyrande territorium som tillhör USA. Ön har en yta på 9 104 kvadratkilometer och ca 4 miljoner invånare. De officiella språken är spanska och engelska, med spanska som primärt språk. San Juan, är öns största stad, och det var också här som IFLA-kongressen ägde rum i Puerto Rico Convention Centre.

Den första dagen gick för min egen del mest åt till att besöka kongresscentret, registrera mig och få all nödvändig information om kongressen, samt bekanta mig med kongressprogrammet och omgivningarna. Kongressprogrammet var fullspäckat, och jag förstod direkt att man inte skulle hinna delta i allt som verkade vara intressant. Det blev en hel del planerande för att få ut så mycket som möjligt av allt som erbjöds. Kongresscentret låg några kilometer från vårt hotell. Inne i kongresscentret var luftkonditioneringen nästan för effektiv, en stor kontrast till temperaturen utomhus som låg runt 30 grader eller mer. Bussar hyrda för ändamålet gick alla dagar en gång i halvtimmen mellan hotellet och kongresscentret, men man kunde promenera om man kände för det.

På lördag kväll deltog vi i *Nordic Caucus*, där även FSBF var en av arrangörerna. Ordförande för Finlands biblioteks förening

(Kirjastoseura), Jukka Relander, öppnade mötet åtföljt av ett tal av IFLAs ordförande Ellen Tise. De nya nordiska medlemmarna i IFLAs styrelse, Inga Lundén (Sverige), Kent Skov Andreassen (Danmark) och Tone Moseid (Norge), presenterades, samt Sinikka Sipilä, generalsekreterare för Finlands biblioteks förening, som blir IFLAs viceordförande 2011–2013 och därmed ordförande för IFLA 2013–2015. Efteråt bjöds det på vin med salta tilltugg i aulan, där vi fick en chans att mingla med våra nordiska kollegor.

Eftersom det var min första IFLA-kongress deltog jag på söndagen i *Newcomers Session*, som ordnades för alla dem som inte hade deltagit i en IFLA-kongress tidigare. Där fick man, inte helt oväntat, en bredare inblick i vad IFLA är för något. Åtta olika föreläsare informerade om årets kongress samt delade med sig av sina erfarenheter från tidigare IFLA-kongresser. I sitt välkomsttal poängterade IFLAs generalsekreterare Jennifer Nicholson IFLAs roll när det gäller att bygga internationella nätverk, att engagera människor världen över och att dela på de resurser man har.

Strax därefter var det dags för öppningsceremonin, som det mer eller mindre hör till att man ska närvara på. Avgående ordföranden Ellen Tise reflekterade i sitt öppningstal över sitt tema under ordförandeperioden *Libraries Driving Access to Knowledge*. Personligen hade jag väl kanske förväntat mig lite mer av hela öppningsceremonin, lite festligare, lite intressantare...

Committee on Free Access to Information and Freedom of Expression (FAIFE) ordnade sessionen *How to fix the World*. Det var ett känsloladdat tillfälle. Dr. Shawky Saleem berättade om *The angry day* i Egypten

den 28 januari i år, och visade en kort film om kravallerna, som från början hade startats med hjälp av internet via Facebook och Twitter. Anne Hustad, också hon medlem av IFLA/FAIFE-kommittén, talade om terroret på norska Utøya i juli i år. Hustad påpekade att bibliotek har en viktig roll när det gäller att stöda demokrati. Steen Bille Larsen från Det Kongelige Bibliotek i Danmark presenterade mänskliga rättigheter i tecknad form som återfinns på webbsidan caricature.dk

På tisdagskvällen var det dags för *the Cultural evening*, ett festtillfälle som ordnas på varena IFLA-kongress. Folk från hela världen umgås och knyter nya bekanskap. Arrangörerna hade verkligen lyckats med att göra om en stor sal i kongresscentret till en riktig festlokal. Det bjöds på god mat och dryck, samt lokalt program bestående av musik och dansuppträdanden.

Under veckan besökte vi många intressanta föreläsningar. *Rethinking the role of public libraries* var en av dem. Claudia Lux, IFLAs ordförande 2007–2009, från Central and Regional Library Berlin i Tyskland funderade över vilka möjligheter och svårigheter som framtidens bibliotek kommer att möta. Maija Berndtson från Helsingfors stadsbibliotek konstaterade att vi står inför ett paradigmskifte. Hennes frågeställning var hur man gör för att genomföra förnyelser, medan man samtidigt respekterar det gamla.

Sister Libraries : what and how and the role of godmothers presenterade ett projekt inom IFLAs Library for Children and Young Adults. Det här är ett forum, där bibliotek och andra intresseorganisationer kan utbyta tankar och erfarenheter, samt utveckla program för att stöda barns och ungdomars läsvanor.

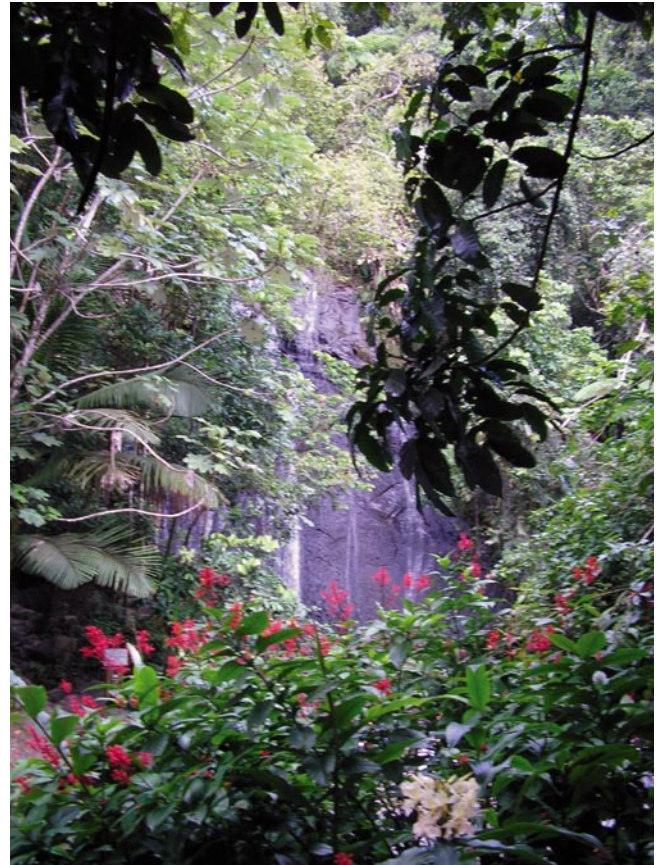
En annan session, som ordnades av Libraries for Children and Young Adults var *Can we keep up with the changes or are the children our teachers?* Där fick vi värdefulla tips på hur man uppmuntrar barn till läsning. Det handlade mycket om att presentera litteratur och läsande på barns och ungdomars egna villkor. Att använda de moderna medier och hjälpmedel de är vana vid, men också att erbjuda det fysiska utrymme de behöver. Yasuyo Inoue från Dokkyo University i Japan berättade om ett projekt där Manga används för att intressera barn och unga för olika skolämnen, allt ifrån geografi och historia till matlagning. Finn Wraae från Odense bibliotek i Danmark berättade om webbsidan boggnasker.dk där barn och unga kan skriva egna noveller och dikter, lösa ordgåtor, blogga, m. m.

Vid ett tillfälle hade man möjlighet att få

MARIKA HOLMLUND

MARIKA HOLMLUND

veta vilka IFLA-publikationer som har publicerats under året. Upphovsmännen berättade om tillkomsten och innehållet i ett tiotal olika verk.

Ett årligen återkommande, trevligt och lite annorlunda inslag är *Posters session* där ca 180 olika posters var uppsatta. Vid varje poster stod någon och berättade om det bibliotek eller den verksamhet som lyftes fram på plakatet. Under två dagar erbjöds ett sådant tvåtimmars tillfälle. En tävling om bästa posters var också utlyst, och Finland kammade hem både första och andra plats! (Se mera nedan.)

En del föreläsningar lyssnade vi på bara korta stunder, ofta för att de överlappade varandra, och man inte kunde närvara under hela tiden.

På torsdag eftermiddag hölls avslutningsceremonin. IFLAs ordförande Ellen Tise (2009–2011) lämnade över till kanadensiska Ingrid Parent, som kommer att inneha ordförandeskapet de kommande två åren. Utsedd till vinnare för bästa poster blev Laureana-yrkeshögskolans bidrag från Finland: "Library as an open living lab environment" presenterat av Kaisa Puttonen och Satu Hyökki. Även andra plats togs av Finland, med Helsingfors stadsbiblioteks poster "Green library – what environmental responsibility could mean for libraries" presenterat av Harri Sahavirta och Leila Sonkkänen. Till slut presenterades Finland som nästa års värdland för IFLAs kongress. Alla finlän-

dare i publiken reste sig och viftade med finska flaggor. Det tillkännagavs också att Singapore står i tur 2013.

Sista dagen före hemresan hölls inga föreläsningar. Dagen var istället vigd åt att besöka ett valfritt bibliotek i Puerto Rico. Utbudet var varierande. Man kunde välja mellan Nationalbiblioteket, ett antal universitetsbibliotek, skolbibliotek, sjukhusbibliotek och allmänna bibliotek, sammanlagt 21 olika bibliotek. Mitt eget val blev ett bibliotek beläget i staden Dorado, ca 25 km väster om San Juan. The Jane Stern Dorado Community Library grundades år 1974, som det första tvåspråkiga allmänna biblioteket i Puerto Rico. Fastän biblioteket är relativt litet har det en bred verksamhet. Förutom utlåning av biblioteksmaterial och internetanvändning ordnas även datakurser, drama- och konstkurser, yoga samt sagostunder i bibliotekets utrymmen, allt avgiftsfritt för bibliotekets kunder. De bästa skolorna i Puerto Rico har skyhöga terminsavgifter. Biblioteket i Dorado vill ge barn och ungdomar, som inte får gå i privatskolorna en chans att få en lika bra utbildning. Tilläggas skall, att the Jane Stern Dorado Community Library år 2008 erhölet en utmärkelse av the Institute of Museum and Library Services.

Visst gick största delen av resan ut på kongressen, men litet hann vi också se av det vackra Puerto Rico. En förmiddag besökte vi El Yunque National Park, en regnskog med vattenfall och otaliga träd och växter.

Redan bussresan dit var intressant. Vi såg lite mer av omgivningarna utanför huvudstaden. Puerto Ricos nationalsymbol, the coqui frog fick åtminstone inte jag tillfälle att se. Vår guide berättade att om man ser den kan man önska sig något som med säkerhet går i uppfyllelse! Personligen är jag *inte* förtjust i grodor, men det hade nog varit värt att se grodan om sägnen är sann!

Där fanns också den pittoreska gamla stan, Old San Juan, med sina smala gator, små butiker och mysiga restauranger. Fortet El Morro, beläget i Old San Juan, restes på 1500-talet för att skydda ön, men framförallt staden, mot fiender, var ett givande besöksmål.

Min reseberättelse är baserad på egna erfarenheter av resan och kongressen. Det fanns som nämnts ett stort utbud av föredrag, utställare, workshops och arrangemang så man kunde omöjligtvis hinna med allt. I det stora hela var det en lyckad resa. Hotellet var bra, även om hotellfrukosten blev en källa till irritation p.g.a. den oorganiserade personalen, men med tillräckligt med tid och tålmod gick också det bra. Tur med vädret hade vi också, det regnade bara en dag. Söndagen den 21.8 var vi slutligen tillbaka i Finland. Årets kongress lockade till sig över 2500 besökare. Vi hoppas på att åtminstone lika många besökare kommer till Helsingfors kongressen den 11–17.8.2012! Libraries Now – Inspiring, Surprising, Empowering.

MARIKA HOLMLUND

IFLA:s IT-sektion: Information Technology Section

Text: **Annika Lund**, specialbibliotekarie,
Stadsbiblioteket i Jakobstad

Finlands svenska biblioteksörening är medlem i en av IFLA:s största sektioner, Information Technology Section. Medlemskapet ger möjlighet att föreslå en representant för inval i sektionens styrgrupp. I år blev Annika Lund invald i styrgruppen, som en av Finlands representanter. Uppdraget sträcker sig över fyra år.

De senaste åren har sektionen koncentrerat sitt arbete kring tre teman, program med öppen källkod på bibliotek, den semantiska webben, digital uppevaring (av t. ex. e-publikationer och webbsidor). Inom sektionen fungerar dessutom två specialintressegrupper, Semantic Web Special Interest Group (SWSIG) och SIG Radio frequency identification (RFID SIG).

Styrgruppen har för närvarande 24 medlemmar från 23 olika länder. De jobbar vid olika typer av bibliotek och institutioner, både vetenskapliga och allmänna bibliotek. I praktiken utförs mycket av arbetet inom sektionen av gruppens ordförande och sekreterare, samt av den informationsansvariga.

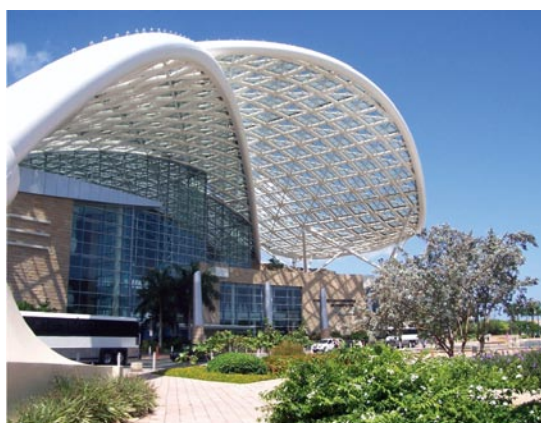
Styrgruppen planerar programmet under IFLA:s satellitkonferenser och årskonferenser, ofta i samarbete med andra sektioner. Ett nyhetsbrev publiceras två gånger per år och gruppen sammanträder två gånger årligen, i samband med årskonferensen.

I år var valdes gruppens tidigare sekreterare Alenka Kavčič-Čolić från Sloveniens nationalbibliotek till ny ordförande för styrgruppen. Sekreterare blev Frank Cervone från Purdue University i Calumet, USA. Edmund Balnaves, som arbetar vid Prosentient Systems i Australien, fortsät-

ter att arbeta som informationsansvarig för sektionen.

I San Juan planerades nästa års konferens i Helsingfors. Eftersom det internationellt är välkänt att man på finländska bibliotek är framstående ifråga om semantiska webb-lösningar har detta område valts till ett av sektionens teman. Det finns också planer på att ordna en endags workshop kring öppen källkod för bibliotek.

Gruppen ordnar ingen satellitkonferens i Finland. En sådan planeras till år 2013 i Singapore.

ANNIKA LUND

Mera om IT-sektionen:
<http://www.ifla.org/en/it>

◀ **Centro de Convenciones de Puerto Rico Dr. Pedro Rosselló González** i San Juan.

Regina Backman

Den nederländska bokveckan

En riktig bokfrossa

”Matkaliput, olkaa hyvä”, säger konduktören och du visar upp en bok av Monika Fagerholm som du håller i handen. Konduktören nickar, säger ”kiitos” och går vidare till nästa resenär, som visar upp samma bok.

Låter det orealistiskt? I Finland kanske, men det är verklighet i Nederländerna. En söndag om året får nederlänarna åka tåg gratis mot att de visar upp en bok. Visserligen inte vilken bok som helst, utan den bok som ges ut under den årligen återkommande bokveckan.

Bokveckan, som egentligen är en utdragen vecka på tio dagar i mars, anordnades för första gången 1932. Bakom arrangemanget står stiftelsen Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB). CPNB är ett slags övergripande

marknadsföringsbyrå för bibliotek, förlag och bokhandlar.

Varje år ger CPNB någon i uppgift att skriva en bok för bokveckan och det är med den boken som man får resa gratis i de nederländska tågen. I år gick äran till **Kader Abdolah*** som skrev boken ”De kraai” (Kråkan). År 2012 står Tom Lanoye i turen att skriva boken. Lanoye är belgare, flamländare, och den fjärde flamländaren som får skriva en bokveckobok; det är alltså inte enbart litteratur skriven på nederländska i Nederländerna som lyfts fram.

Varje bokvecka har ett övergripande tema. I år betonades självbiografisk litteratur. Nästa år är temat ”vänskap och andra olägenheter” (vriendschap en andere ongemakken). Förlag, bokhandlar och bibliotek kan sålunda under bokveckan lyfta fram böcker som behandlar detta tema, samt ordna författarkvällar och föreläsningar. Varje år ges det dessutom ut en essä om temat för bokveckan. Årets essäbok, ”Good luck”, dof-

*** Kader Abdolah**, född 1954, är en iransk författare, som bor i Nederländerna sedan 1988 och skriver på nederländska. Hittills har 12 titlar utkommit, varav ”Huset vid moskén” (2005) utsågs till Nederländernas andra bästa roman någonsin.

REGINA BACKMAN

tade det om. Boken kunde köpas med eller utan (unisex-)parfym. Tala om att sexa till det här med bokköp! Och på tal om att sexa till det: Bokveckan inleds alltid med en riktig bokbal i Amsterdam.

Hur får man då tag på bokveckoboken? Den delas ut som gåva till alla som i en bokhandel köper böcker på nederländska för minst 12,50 euro (minimibeloppet 2011). Ett annat sätt att få boken är att skaffa sig ett bibliotekskort under bokveckan. Det är inga små upplagor det är fråga om: årets bok hade en upplaga på 951 000 exemplar. Nytt för i år var att man för första gången också kunde få en e-bok.

Bokveckan och böckerna finansieras genom att bokhandlarna, förlagen och biblioteken betalar CPNB ett fast belopp varje år. Dessutom finns det sponsorer, till exempel de nederländska järnvägarna och banken

ABN AMRO som deltar. Bokhandlarna köper sedan böckerna till självkostnadspris och delar ut dem till sina kunder.

Även om bokveckan för det mesta ses som något positivt väcker den även kritik. Bokbalen har kritiserats för att den är en alltför sluten tillställning. Det är endast de som förlagen bjuder in som får delta och som motreaktion ordnas det nu varje år en skuggbal. Kvinnliga författare har varit irriterade över att det så sällan är en kvinnlig författare som får äran att skriva en bok för bokveckan. Men kritiken till trots är det ändå glädjande vilken uppmärksamhet boken får under bokveckan, inte enbart bland bokfolk.

◀ **Gamla upplagor.**

▼ **Essäbok med parfym.**

Om bokveckan på nederländska:

<http://www.boekenweek.nl/>

Om CPNB, bokveckan och bokbalen på engelska

<http://web.cpnb.nl/cpnb/index.vm?template=english>

Alla böcker som gets ut under bokveckan kan ses här:

<http://web.cpnb.nl/cpnb/campagne.vm?sp=85&hp=4>

Kader Abdolah på Norstedts förlag:

<http://www.norstedts.se/Forfattare/Alfabetiskt/A/Kader-Abdolah/>

REGINA BACKMAN

Jonas Tana

Konferens på hjul

Föreställ dig först 80 bibliotekarier inpackade i en föreläsningssal. De sitter på obekväma stolar, tävlar om varje syreatom i det redan färdigt lite tjockluftade utrymmet, samtidigt som de lyssnar på "bibliotekskändis" X som för n:te gången predikar med en PowerPoint om att biblioteken måste förändras och anpassa sig till en värld, som inte mera är den samma som för 10 år sen.

Föreställ dig sedan högsommar i den idylliska danska och tyska landsbygden med sina

pittoreska röda lador och låga vita hus med halmtak, en svag varm vind som smeker kinderna i den friska, syrehaltiga luften och 80 bibliotekarier som tillsammans cyklar genom landskapet på världens kanske bästa cykelvägar, samtidigt som de löser biblioteksvärldens kvistigaste problem. En dröm?

Cycling for libraries, Evenemanget för år 2011, var ingen dröm, utan 8 dagar av det ovan beskrivna. Ifall någon mot förmodan lyckats missa vad det var fråga om, så var

alltså Cycling for libraries 2011 en "okonferens" på två hjul, den första av sitt slag i världshistorien. Temat för evenemanget var "Traditioner i förändring – bibliotekarier i rörelse". Resan på ca 650 km startade från Den Sorte Diamant i Köpenhamn den 28 maj och slutade i Berlin den 7 juni. Där cyklade deltagarna bokstavligt talat in i öppningsceremonin för den 100. Deutscher Bibliothekartag.

Deltagarna kom från världens alla hörn.

JONAS TANÅ

Från Kanada till Australien och Hollywood till Ural. De hade alla valt ett eget till sitt vardagliga jobb relaterat problem, som skulle lösas under resan med hjälp av de andra deltagarna. Varje dag hade också ett eget tema, som diskuterades samtidigt som man cyklade och även under vissa nätter, då en högt snarkande amerikan gjorde det omöjligt att sova i det stora cirkustältet. Ibland övergick diskussionerna till en sporadisk Abba låt, men så kan det gå när man cyklar för bibliotek.

Meningen med Cycling for libraries var också att skapa synlighet för bibliotek. Speciellt i Tyskland, där bibliotek hotas av nedläggning, är synligheten livsviktig. Och det gick nog inte att missa gruppen biblioteksvänner, som i sina neongula skyddsvästar, plöjde genom de idylliska landskapen. Gruppen skapade mera än bara synlighet. Den gav också bilden av att bibliotekarier samarbetar och drar i samma riktning. Och, framför allt, att bibliotekarier är överlevare.

Pumpa däcken och olja kedjorna, vi ses nästa år!

Mera information och bilder:

www.cyclingforlibraries.org

Videoklipp från varje dag av resan, samt en längre dokumentär:

www.kirjastokaista.fi/cyc4lib

Georg Strien

Bibliothèque Nordique

Nordens fönster i Paris

I staden Paris, mitt i Frankrike, långt från Norden, finns ett av världens största bibliotek, som samlar på vetenskaplig litteratur om de nordiska länderna. Detta är kanske överraskande med tanke på att Finland inte verkar ha haft speciellt nära relationer till Frankrike. Förklaringen går att finna i historien.

De historiska banden mellan Frankrike och de nordiska länderna har varierat, men bestått. Redan under medeltiden reste många ungdomar till Paris för att studera. Därför finns det i Paris förvånansvärt många institut och föreningar som studerar de fenno-ugriska eller nordiska folken bl.a. Association pour le Développement des Études Finno-ougriennes och Université de Paris-Sorbonne, Département d'Etudes Scandinaves.

Bibliothèque Nordique har en exceptionellt lång historia. Biblioteket bildades i anknytning till Bibliothèque Saint-Geneviève, som fick sitt namn efter ett kloster, som funnits i samma byggnad. Klostret disponerade över ett för tiden stort vetenskapligt bibliotek, som i motsats till andra bibliotek inte upplöstes under Franska revolutionen. Tvärtom fick biblioteket rätt till friexemplar. Först så sent som år 1992 inskränktes rättigheten till att omfatta endast publikationer, som behandlar vissa bestämda ämnen.

Bibliothèque Nordique går tillbaka ända till år 1710, då Bibliothèque Saint-Gene-

viève fick en stor donation av ärkebiskopen i Reims, Le Tellier. I donationen ingick ca 500 böcker om Nordens historia och geografi. Dessa böcker utgör samlingens kärna. En stor del av publikationerna finns kvar, fastän de inte undgått härjningar under historiens gång.

År 1868 fick biblioteket en betydande donation, omfattande 1500 böcker om Danmark och Norge, som arv efter geografen och diplomaten Alexandre Dezos de la Roquette. Alexandre Dezos de la Roquette var f. d. konsul i Danmark och Norge. Som följd av det fick biblioteket även andra publikationer i gåva. De nordiska länderna började regelbundet skicka böcker kostnadsfritt till biblioteket. År 1885 fick direktören för Bibliothèque Saint-Geneviève, Henri Lavoix i uppdrag att resa till de nordiska länderna för att utverka donationer till biblioteket. Man började koncentrera böckerna i en enhetlig samling "Fond scandinave". På detta sätt utvecklades bibliotekets nordiska boksamling till en stor och betydande samling. Redan

år 1903 bestod samlingen av 40 000 böcker.

Utvecklingen stannade dock inte här. De små nordiska länderna i Europas utkanter insåg de goda möjligheterna i att använda samlingen som ett veritabelt skyltfönster för sig. Därför fanns det en stark vilja att stöda och utveckla samlingen. År 1896 beslöt de nordiska länderna Danmark, Norge och Sverige att turvis skicka och bekosta en bibliotekarie till Paris på 1–3 år. Innan dess sköttes biblioteket frivilligt av bl. a. nordbor bosatta i Paris. Utöver sin egentliga huvudsyssla deltog även Saint-Geneviève bibliotekets personal i arbetet, men detta upphörde år 2005, eftersom det blev för dyrt.

Anskaffningen till biblioteket intensifierades år 1909 då en lärostol i nordisk filologi grundades vid Université Sorbonne. År 1922 utvidgades den till en egen universitetsinstitution. År 1920 skedde avgörande förändringar med återverkningar än i dag. Då ingicks ett avtal om ett fast samarbete med Danmark, Sverige och Norge. Man inrättade en kommitté "Comité de patronage

▲ **Bibliothèque Sainte-Geneviève**, arkitekt Henri Labrouste, 1850 – Salle de lecture principale.

© DOMINIQUE LECUIVRE/BSG 2009

de la Section scandinave de la Bibliothèque Saint-Geneviève” bestående av direktören för Saint-Geneviève, en professor (i nordisk filologi) vid Sorbonne samt en representant för respektive nordiskt land. Finland kom med redan följande år, Island först efter andra världskriget.

Bibliothèque Nordique är det största nordiska biblioteket utanför Fennoskandien. Materialet kommer från hela Fennoskandien och fr. o. m. år 1986 även från Estland. Biblioteket samlar på allt slags material: encyklopedier, lexikon, avhandlingar, statistiska publikationer, dagstidningar samt s.k. grå litteratur, såsom flygblad. Biblioteket skaffar också rättigheter till speciella databaser. Man prioriterar publikationer om det nordiska samhället, Nordens geografi, Nordens historia och nordiska språk. Samlingarna består i detta nu av 160 000 böcker, musikkassetter och annat audiovisuellt material, samt av 4 200 tidskrifter, av vilka 1 250 fås regelbundet. Bibliotekets kärna består av specialsamlingar, bl.a. de av Roquette donerade böckerna, som lade grunden för hela bibliotekets tillblivelse. Personalen består idag av sju personer.

Den anspråkslösa budgeten är ett stort problem för Bibliothèque Nordique. De nordiska länderna deltar i anskaffningskostnaderna med en lika stor summa som

den franska staten. Trots det är accessionen till stor del beroende av donationer. Nationalbiblioteken i de nordiska länderna och nordiska vetenskapliga sällskap tillhör donatorerna. En del av materialet fås genom byte. Exceptionellt för vetenskapliga bibliotek i franska förhållanden är att Bibliothèque Nordique är öppet för alla och de tillåter hemlån.

Biblioteket har egen publiceringsverksamhet. De utger främst kataloger över samlingarna. Även bibliotekets verksamhet och nordbors leverne i Paris beskrivs. Den första accessionskatalogen utgavs år 1873. Den innehöll alla dåvarande publikationer i biblioteket. Sedan år 1999 har en elektro-

nisk accessionskatalog funnits tillgänglig på nätet.

Biblioteket har ett intensivt samarbete med nordiska organisationer. Till dem hör de nordiska ländernas ambassader, nordiska sällskap i Paris och i det övriga Frankrike, institutionen för nordisk forskning vid Université Sorbonne samt nordiska församlingar och kulturcentra. Inom ramen för detta samarbete ordnas olika evenemang, såsom utställningar. På bibliotekets webbsidor finns även virtuella expon.

Översättning: Inga Kontula

Källa: bibliotekets webbsidor

<http://www-bsg.univ-paris1.fr/nordique/>

► **Bibliothèque Sainte-Geneviève**, arkitekt André Lecomte – Salle de lecture de la Bibliothèque Nordique.

© EUGENIO PRIETO/BSG 2010

Airi Forssell

Kompanjonskap och brännmärken

Den smått kluriga rubriken *To (too?) Public: Library Marketing and Public Relations in Public Libraries Today* utvecklade sig till tre innehållsrika konferensdagar i Tallinn 4–6.5.2011.

Konferensen som ordnades av huvudbiblioteket i Tallinn och det estniska depåbiblioteket (Tallinna Keskraamatukogu och Eesti Hoiuraamatukogu) i samråd med det estniska kulturministeriet hänför sig till det Twin Cities-samarbete som inleddes år 2007 i Helsingfors. Konferenser har därefter ordnats år 2008 i Skottland, 2009 åter i Helsingfors och nu 2011 i Tallinn. Twin Cities kallar samman bibliotekarier från Finland, Storbritannien och Estland, ibland har också andra baltiska länder varit med. Årets konferens hade till den väryra sydliga kulturhuvudstaden samlat 14 delegater från Finland, 6 från Skottland och 24 från Estland. Bland de långväga gästerna var faktiskt också en walesare, men han korades hastigt till en ”honorary Scotsman”, också om det med glimten i ögat påpekades att han fick behålla den statusen bara tills konferensen var över.

Konferensens fokus var på marknadsföring och ”branding” av i första hand allmänna bibliotek. De flesta av de mångsidaiga 30-minuters anförandena var fallstudier i framgångsrik marknadsföring, olika slags

användarfrämjande aktiviteter och PR-verksamhet i de tre länderna. Programmet kompletterades med ett flertal intressanta studiebesök till bibliotek av varierande slag, inte bara i Tallinn utan även i Pärnu och Viljandi.

PD Aira Lepik presenterade i sitt inledande anförande en teoretisk bakgrund till begreppet marknadsföring med hänvisningar till flera andra experter på området. Aira Lepik själv är verksam vid institutionen för informationsförvaltning (Institute of Information Studies) universitetet i Tallinn, och undervisar i (biblioteks)marknadsföring för en världsvid studerandeskara inom programmet Erasmus Mundus. Hon påpekade att 2000-talets marknadsföring kännetecknas av *relationship marketing* och *many-to-many marketing*. Hon nämnde också en fascinerande hänvisning till Library 4.0 (dit vi är på väg): ett neo-bibliotek, *knowledge spa*. Om detta kan man läsa mer om man följer länken i slutet på den här artikeln.

Paula Kauppilas (Björneborg) och Virpi Launonens (S:t Michel) presentationer bekräftade hur viktigt det är att bilda nätverk i

marknadsföringssyfte och att i kommunerna vinna beslutsfattare på bibliotekets sida. Samma aspekt tangerade alla talare på ett eller annat sätt. Nyckelkoncept i marknadsföring är alltså att skapa nätverk, att man sprider det goda budskapet om bibliotekets existens och allt det kan erbjuda genom de ”redan frälsta”, samt att man lierar sig fördomsfritt med andra aktörer i synnerhet inom kultursektionen i den egna kommunen. Det är fruktbart och viktigt med samarbete och personliga kontakter. Man fick intrycket att bibliotek på mindre orter i Skottland har blivit veritabla allaktivitetsutrymmen för all möjlig informationsspridning, t.o.m. cancerrådgivning. Alan Watkin relaterade ett överraskande exempel från Wales: biblioteket hade använt sig av en populär golf-tävling som lockbete, så att de som registrerade sig som bibbakunder och använde sitt nyanskaffade bibbakort, fick vara med om en utlottning av begärliga biljetter. Alla sätt är bra utom de dåliga.

Riitta Tarasti presenterade den nyligen etablerade och högmoderna marknadsföringskanalen Kirjastokaista som gör bibli-

▲ **Barnlitteraturcentret.** Kalju Tammaru och Aira Lepik. Kalju Tammaru är chef för det estniska depåbiblioteket, Eesti hoiuraamatukogu

▲ **Arja Pullinen (Tyrnävä) och Barbro Wigell-Ryynänen**

oteken i Finland synliga bl. a. i webbtv och radio. Alla hade hjärtligt roligt åt det älskvärda korta videoklippen ”Isältä pojalle = Like father, like son”, som hör till de mest sedda på sajten. Om läsaren känner för ett 5-minuters språkbud i engelska som den talas i Skottland, välj länken (i slutet av artikeln) som leder till hur skotska bibliotek marknadsför sig på YouTube.

Ytterligare en sak som accentuerades i presentationerna var vikten av att lyssna. I fallet S:t Michel hade man frågat ungdomar vad de skulle vilja ha i sitt bibliotek. Deras önskemål omfattade bl.a. möjlighet att äta i biblioteket, att vistas där även nattetid, att ha zoner med varierande ljudtolerans. Samtidigt är det viktigt att lyssna inåt, till den egna organisationen och egna personalen.

Tiina Viik gav en mycket uppskattad och sympatiskt begrundande inblick i hur man tagit sig an frågan om branding i de 8 Blanka-biblioteken i Sydvästra Finland. Hon erinrade åhörarna om att det engelska ordet ”brand” från början har betytt ett brännmärke, som användes för att skilja åt en ägares boskap från en annans husdjur. Det som ”brandar” ett bibliotek är det, som gör just det biblioteket olikt alla andra. Hela organisationen borde bildligt talat sätta sig i en tankesmedja och fundera på vad det är, som är kännetecknande för just det egna biblioteket. Vad kan vi, vad har vi, sådant som de andra inte kan och har? Vad finns det för evenemang och aktörer i vår omgivning som vi kunde slå oss samman med och som kunde bli våra samarbetspartners? För bibliotekets image utåt är det väsentligt att man bildar en förenad front, att man har en genomtänkt strategi och att man går ut med samma budskap samt är stolt över och tror på sin sak.

Om jag försöker sammanfatta utbytet från konferensen kort och koncist, är det

följande: Ta reda på och lyssna på vad kunderna, potentiella och befintliga, önskar av biblioteket, lyssna inåt och kom underfund med vad vi själva är. Bilda nätverk, skaffa samarbetspartners, använd alla kanaler, såväl djungeltrumman som sociala medier. Var innovativ! Också med små medel kan man göra biblioteket synligare. Gör biblioteksanvändarna delaktiga i jippon som sker på biblioteket.

Utöver de här programinslagen fick deltagarna se en hel del härliga biblioteks- och andra miljöer och njuta för fulla drag av den storartade, allomfattande gästfriheten och de estetiska upplevelser, som ständigt möter en i Estland. (Till och med så små saker, som att duka fram frukt, lite kaffebröd och ställa fram ett par kannor med vatten kan göras konstnärligt.) Första konferensdagen samlades vi i stadsarkivets utrymmen, under den andra fick vi uppleva barnlitteraturinstitutets spännande lokaliteter med oemotståndliga dekorationsmålningar på väggarna. Dessa två låg i gamla stan. Efter andra dagens föreläsningar, blev det buss-tur först till ett filialbibliotek och därefter till Tekniska högskolans högmoderna, nya och imponerande bibliotek. Studieturen till kurorten Pärnu och till hansastaden Viljandi, där det finns fascinerande slottsruiner, var givande. Vi hade redan hört om Viljandibibliotekariernas påhittighet i marknadsföring och kopplingar till stadens rika kulturliv i Veronika Raudsepp Linnupuus anförande. Nu fick vi se allt på ort och ställe. Pärnu har ett modernt stadsbibliotek med stora fönster och fin barnavdelning. Vi såg också universitetsbiblioteket i Pärnu, som är inrymt i en gammal, vackert renoverad fabriksbyggnad.

Man blev på gott humör av konferensen, och den känslan går lätt att återkalla många månader efteråt. Alla åkte hem till sitt med ett leende, såväl på läpparna som inombords, rikt utrustade med idéer och intryck.

Länksamling

- Konferensanföranden (Power-Points och delvis videon) hittas här <http://www.keskraamatukogu.ee/ekogud?tid=4&id=38607&lang=ee>
- Eesti Hoiuraamatukogu (depåbiblioteket) <http://www.hoiuraamatukogu.ee/>
- Tallinna Keskraamatukogu (eng) <http://www.keskraamatukogu.ee/?lang=en>
- Tekniska högskolans bibliotek <http://www.ttu.ee/library>
- Nurmenuku (sv. gullviva) filialbibliotek <http://www.keskraamatukogu.ee/index.php?id=1761>
- Eesti lastekirjanduse keskus <http://www.eltk.ee/the-estonian-childrens-literature-centre>
- Pärnu stadsbibliotek www.pkr.ee
- Tarto universitet Pärnu Kolledz bibliotek <http://www.pc.ut.ee/et/305159>
- Aira Lepiks hemsida på universitetet <http://tallinn.academia.edu/AiraLepik> och hennes privata i bibliotekshögskolan <http://www.tlu.ee/lis>
- Aira Lepiks artikel om marknadsföring i Signum 5:2007 <http://ojs.tsv.fi/index.php/signum/article/view/3441/3191>
- Wendy Schultz om begreppet knowledge spa i OCLC Newsletter 2006:2 <http://www.oclc.org/nextspace/002/6.htm>
- Scottish Libraries på YouTube <http://www.youtube.com/watch?v=hidRnBLbh8>

Ett halvår i Köpenhamn

Att arbeta en tid i ett utomlands är ett sätt att få inspiration, nya idéer och värdefulla kontakter till nya kolleger. Direktören för Nordens institut i Finland (Nifin) Gun Oker-Blom, som har varit på tjänstemannautbyte i Danmark delar nedan med sig av sina erfarenheter. Hon vistades sex månader år 2007 i Köpenhamn som utbytestjänsteman på det danska undervisningsministeriet.

Det statliga tjänstemannautbyte innebär att anställda inom statsförvaltningen för en kort tid arbetar utomlands inom sitt eget förvaltningsområde. Villkoren för att delta i utbytesprogrammen är arbetsgivarens förord samt att arbetsgivaren deltar i kostnaderna.

Gun Oker-Blom åkte på tjänstemannautbyte, då hon var anställd på utbildningsstyrelsen. Där var hon involverad i flera nordiska projekt och hade många nordiska kontakter. För utbytet måste man ha en värd, som tar emot en. Gun kontaktade personer hon kände på det danska undervisningsministeriet och frågade om hon fick komma dit och arbeta. Hon lyckades också övertyga sin arbetsgivare i Finland om nyttan av att åka. Ansökan om tjänstemannautbytet riktades till Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete (CIMO). CIMO godkände Guns ansökan och beviljade henne ett stipendium på ca 8000 Dkr/månad. Stipendiet täckte närmast boendet utomlands. Gun berättar att det var förvånansvärt lätt att hitta en bostad att hyra i Köpenhamn. Gun hittade sin hyresbostad via nätet, men åkte också och tittade på den i förväg.

Avsikten med tjänstemannautbytet är att det sker ett utbyte av knowhow och kunskap. I Norden har vi liknande samhällssystem och därför mycket vi kan ge varandra. Gun råder den, som är intresserad av internationellt utbyte, att i förväg fundera på vad man vill få ut av sin vistelse och vad man i sin tur kan ge åt den arbetsplats man kommer till. I Guns fall var danskarna intresserade av att få finländska kontakter, eftersom Finland klarat sig bra i Pisa-undersökningarna. De ville också veta mera om vår studentexamen och vilka utbildningsprojekt som var aktuella hos oss.

Gun Oker-Blom är mycket nöjd med sin vistelse i Köpenhamn. Tiden där blev ett av de bästa halvår hon upplevt i vuxen ålder. Hon säger sig ha haft en enorm tur, då hon kom till en trevlig avdelning med en speciellt god stämning. Alla som arbetade på avdelningen var duktiga på sina områden och jobbade bra ihop. Också arbetsmiljön var trevlig, i renoverade 1700-tals byggnader vid Frederikholms kanal.

Att bo och arbeta i Danmark är enligt Gun en helt annan sak än att bara träffa danskar. Då hon arbetade vid det danska undervisningsministeriet såg hon arbetet inifrån och fick en god överblick över hur sektorn fungerar i Danmark. På ett halvår blev Gun en del av arbetsgemenskapen, vilket gav mening åt vistelsen. Minimitiden för utbytet är två månader, men enligt Gun skulle en två månaders vistelse ha varit för kort för att få fördjupade kontakter. Hon hade gärna stannat längre än sex månader om hon haft möjlighet till förlängning.

En viktig orsak till att vistelsen gav så mycket och att allt fungerade så bra, var att Gun tidigare bott i Köpenhamn och behärskar danska. Mycket av ett lands kultur kommer fram i arbetsmiljön. Gun ger som exempel luncherna på sin arbetsplats. På arbetsplatsen kunde man vara medlem av "frokostklubben", vilket innebar att man åt lunch tillsammans och delade på lunchkostnaderna. Lunchen bestod av bröd med goda pålägg. Under lunchen pratades det om inrikespolitik och skämtades mycket. Språkkunskaperna var en viktig förutsättning för att delta i diskussionerna, fastän det ibland ändå kunde vara svårt att hänga med i inside-jokesen. En speciell episod som Gun minns är då det en dag satt en rätta på ar-

betsplatsens köksgolv. En av hennes arbetskamrater hängde då upp en bild av en rätta och med texten "Vi har fået en ny medarbejder", typisk dansk humor, enligt Gun.

Gun hade inte familjen med sig i Danmark. Ensam utomlands är man dessutom befriad från förpliktelser man har hemma, t.ex. gentemot släktingar och vänner. Gun hade alltså mycket ledig tid att njuta av. Det blev tid över att läsa både skön- och facklitteratur och t.o.m. doktorandstudierna kom igång! Under vistelsen i Köpenhamn kom familjen och flera arbetskamrater från Finland och hälsade på henne. Därmed fick också flera av hennes finländska kolleger egna danska kontakter.

Vistelsen i Danmark har haft stor betydelse för Gun också efter att hon kommit hem igen. Bland annat blev den en bidragande orsak till att hon nu är chef för Nifin.

Från en vistelse utomlands kan man hämta något tillbaka till det egna landet. Efter återkomsten till Finland har Gun hållit flera föredrag om det danska skolsystemet. Hon har bl.a. kunnat berätta om hur man använder sig av datorer i den danska studentexamen. Gun berättar också att hon ordnat en kurs i Danmark för skolbibliotekarier från Finland tillsammans med en kollega. Tack vare att Gun arbetat vid det danska undervisningsministeriet kunde kursen hållas i ministeriets utrymmen och via de danska kollegerna fick hon kontakt med danska skolor.

Tjänstemannautbyte gäller bara för statsanställda, men också för andra finns det möjligheter att praktisera utomlands. Information om fonder som delar ut stöd för olika slag av internationell verksamhet finns t. ex. i Bibban 2/09, s 18-19.

Jag undrar hur många mänsikor i världen, som just nu får hjälp av en bibliotekarie?

Marjatta Lahti

BJÖRN LINDWALL

Utvecklingssamarbete med Afrika

Finlands utrikesministerium har understött en del projekt inom biblioteksbranschen i utvecklingsländer på 1970- och 1990-talen. Också medborgarorganisationer har haft smärre projekt. Det största av dessa var ett samarbete mellan Finlands biblioteks förening och den sydafrikanska befrielseorganisationen African National Congress (ANC) åren 1985–1992. Även Finlands svenska biblioteks förening genomförde åren 1992–2000 ett lyckat projekt, som gick ut på att stöda sydafrikaners studier i biblioteksvetenskap.

Erfarenheterna visar att det finns efterfrågan på fortsatt samarbete inom biblioteksbranschen. Det är ändå utmanande att åstadkomma hållbara resultat på grund av mottagarnas knappa ekonomi och små personalresurser. I projektplaneringen måste man alltså ännu mer än tidigare försäkra sig om verksamhetens kontinuitet.

Finlands biblioteks förening håller nu på och förbereder ett projekt, Kirjastot ja kehitys (bibliotek och utveckling). Under åren 2012–2014 avser man att samarbeta med Namibias och Tanzanias biblioteksväsen. I projektet beaktas den erfarenhet och det kunnande om utvecklingsprojekt, som samlats under tidigare år.

Projektet framskrider som följer:

- Bibliotekspersonalens informations-

samhällsfärdigheter stärks. Personalen utbildas i att hålla kurser i datateknik och informationssökning för befolkningen i sina lokalsamhällen, för att minska den digitala klyftan på gräsrotsnivå. Detta görs i samarbete med många medborgarorganisationer, speciellt med kvinnoorganisationer och småföretagarföreningar.

- Läskunnigheten främjas genom samarbete med läskunnighetsklasser.
- I samarbete med ungdomsorganisationer och partnerländernas undervisningsministerier förbättras utslagna och arbetslösa ungdomars möjligheter till distansstudier via biblioteken.
- I norra Namibia ordnas kurser för småbrukare.
- I biblioteken avdelas hörnor för hälsoinformation.

Projektet är tätt knutet till strategier för att utrota fattigdomen i partnerländerna. Lokala beslutsfattare informeras om projektets målsättningar och utförande, och vi hoppas att de i fortsättningen ska verka för större finansiering till biblioteken.

Förverkligandet av projektet:

- Årligen ordas ett studiebesök till Finland för två arbetstagare från vardera partnerlandet.

- För personalen i partnerländerna ordnas seminarier och praktisk utbildning, med utbildare också från Finland.
- Personalen i partnerländerna ordnar skolning för befolkningen i sina lokalsamhällen och för medlemmar i olika medborgarorganisationer.
- En viktig del av detta projekt är också toleransfostran och informations spridning om internationella ärenden via de finländska biblioteken.

Finlands biblioteks förening samlar in självriskandelen för projektets finansiering. Utöver detta behövs frivilliga för att förverkliga projektets många delområden. Vi önskar alltså många entusiastiska med i förverkligandet av projektet! Intresserade kommer i fortsättningen att kunna följa med och delta i projektet via egna internetsidor och en Facebook-profil. Vi ordnar inte insamlingar av gamla böcker, eftersom det inte ger relevant material åt våra partners, men vi ordnar många andra slag av medelinsamlingar. Kom alla med nästa år i en intressant och givande verksamhet! I detta skede fås information om projektet bäst av Marjatta Lahti, marjattalahti@gmail.com.

Översättning: Anna-Maria Malm

På internationella arenor

Den nya bibliotekslag som i huvudsak utarbetades av Kirsti Kekki trädde i kraft år 1999. Den väckte ett stort internationellt intresse eftersom Mirja Rynnänens och Tuula Haavistos rapport om bibliotekens roll i det moderna informationssamhället hade presenterats i Europas parlament året innan. Plötsligt fick man runt om i Europa upp ögonen för Finland som ett land med ett verkligt modernt bibliotekstänkande. Lagen och rapporten hade kommit till i samma diskussioner, och de återspeglade varandra. Lagen översattes snabbt till engelska på grund av stor efterfrågan.

Så kom det sig att också det bibliotekspolitiska programmet från 2001 och Biblioteksstrategi 2010 från 2003 genast översattes till engelska. I många europeiska länder planerades vid den här tiden strategier för de allmänna bibliotekens utveckling. Det strömmade in inbjudningar att komma och berätta om Biblioteksstrategi 2010 och det föll på min lott att packa ner de engelsk- och franskspråkiga versionerna i resväskan och åka i väg. Länder som Kroatien, Belgien, Stor-Britannien, Tyskland, Frankrike, Ukraina och Schweiz ville veta mera om den finländska modellen. Ibland var vi flera stycken som åkte i väg, Mirja Rynnänen hörde till vår grupp av ”bibliotekssändebud”. Någon gång var det ambassaderna som inbjöd, ofta var det ministerierna eller biblioteksföreningarna.

De goda Pisa-resultaten år 2000 och 2003 gav ny fart åt intresset. Det var inte alla som såg sambandet mellan bibliotekens höga utlånings- och besöksiffror och det goda resultatet vad gällde läsning och läsförståelse, men länder som Tyskland, Spanien och Norge förstod genast att kombinera fakta. Det kom inbjudningar med vinkling på Pisa.

Bibliotekslagen fortsatte att intressera, och också de höga utlåningssiffrorna. På konferenser om läsning och läsintrasse har jag bland annat i Sverige, Norge, Spanien

och Litauen försökt förklara vad våra höga utlåningssiffror beror på och varför vi i Finland läser så mycket. Många länder i Syd- och Mellan-Europa har en utlåning på 1-3 lån per invånare och år.

I början av detta år var jag i Kolkata (Kalkutta) och strax därefter i Aten, inbjuden att tala om hur vi arbetar med bibliotekens utveckling. För ett par år sedan talade jag på inbjudan av de utländska instituten i Aten om samma sak, och jag hoppas att idén om att utveckla biblioteken inte helt har slocknat med den ekonomiska krisen...

Under mina första år på Undervisnings- och kulturministeriet, alldeles i slutet av 1990-talet, fanns det en biblioteksbyrå i Luxemburg, tyvärr upphörde dess verksamhet ganska snart.

NAPLE, National Authorities for Public Libraries in Europe, grundades i Köpenhamn år 2001. Möten och konferenser har hållits så gott som varje år på olika håll i Europa.

Som medlem av styrelsen, deltar jag i arbetet med att få biblioteken på EU:s agenda. Jag förde fram ett förslag om just detta, på ett möte i Helsingfors under EU-ordförandeskapet 2006, och arbetet har fortsatt på många möten och konferenser, under senare år i samarbete med EBLIDA, som tog kontakt redan i samband med Helsingforsmötet 2010. Konferensen ”A Library Policy for Europe” i Wien resulterade i en deklARATION, som är översatt till femton språk och finns på EBLIDAs hemsida. EU-kommissionen uppmanas bland annat att inrätta ett europeiskt kunskapscenter för de allmänna biblioteken - någonting som alltså fanns i kommissionens regi en gång, innan byrån i Luxemburg stängdes på grund av olycksalliga omständigheter.

På de årliga IFLA-kongresserna runt om i världen har det ordnats många vid-sidan-

Barbro Wigell-Rynnänen

Undervisnings- och kulturministeriet, nu litet mera bibliotekssakkunnig än förut...

”Plötsligt fick man runt om i Europa upp ögonen för Finland...”

av-möten med kollegerna i NAPLE och med olika samarbetspartners, först från Anglo-Scandinavian-konferenserna och på senare tid från Twin Cities-samarbetet mellan Estland, Finland och Skottland. Det är praktiskt att träffas på IFLA-kongresserna, alla åker ändå dit för att söka inspiration och få veta vad som händer, man sparar tid och pengar.

Undervisningsministeriets bibliotekspolitik 2015 lanserades på engelska och spanska på IFLA i Milano 2009. Inför IFLA i Helsingfors, har Carol Priestley från NIDA (Network for Information & Digital Access) tagit kontakt angående ett eventuellt utvecklande av Syd-Koreas initiativ i Puerto Rico med en särskild grupp för biblioteksstrategisk utveckling. Vi har stora mängder av bibliotekspolitiken på lager på engelska och spanska och deltar gärna aktivt, i så fall!

Anna-Maria Malm

Från bibliotekstant till spelnörd

Årskonferensen i Lovisa

FSBF:s årliga konferens gick av stapeln den 8-9.9 i Lovisa. Årets tema var film och spel på bibliotek. Konferensdeltagarna fick bland annat höra om hur man får ungdomar att delta i spelturneringar på bibliotek, vad som är likheten mellan spel och religion, vad de nya åldersgränserna för filmer innebär och hur det gick till då Kjell Westös roman *Där vi en gång gått* gjordes till film.

Årskonferensen *Game on! Roll the cameras!* hölls på Degerby hotell, där en stor del av de drygt 40 konferensdeltagarna också övernattade. Eftersom ett ihållande regn öste ner över Lovisa under konferensdagarna, var det bra att luncherna serverades på hotellet.

Spel är idag oerhört populära, men relativt okända på biblioteken. Årets konferens ville råda bot på detta och belysa temat från olika håll och även väcka diskussion om hur biblioteken ska förhålla sig till spelutlåning och spelande på bibliotek. Under konferensen berättade spelforskare om vad som fascinerar i spel och vad som får folk att spela. Representanter för bibliotek, där man redan har sysslat med spelverksamhet och utlåning av spel, berättade om vad biblioteken kan erbjuda åt den stora gruppen spelintresserade personer. Konferensens andra tema var film. Ett aktuellt och för biblioteken relevant ämne är de nya åldersbeteckningarna för filmer. Att ett medium omarbetas till en annan form är idag en vanlig företeelse, som

ett exempel på detta fick vi under konferensen höra hur en bok, i detta fall Kjell Westös roman *Där vi en gång gått*, omarbetas till en film och en tv-serie.

Konferensen inleddes med kaffe och välkomsthälsningar av Lovisas stadsdirektör Olavi Kaleva samt FSBF:s ordförande Barbro Nygård. Dagens föredrag började med spel- och informationsforskaren, teologie magister J. Tuomas Harviainen från Tammerfors universitet. Han talade under rubriken *Spel som informationssystem* och började med spelens historia som sträcker sig minst 5500 år tillbaka i tiden. Det äldsta kända spelet, *Senet*, spelades i Egypten redan på 3500-talet f.Kr. Reglerna känner man inte längre till, men en del av de spel vi fortfarande spelar är överraskande gamla. *Kimble* spelades redan för 2000 år sen av romerska soldater i Jerusalem, medan *Poker* härstammar från ett 500 år gammalt arabiskt spel, utan penninginsatser.

I många nutida spel, som t.ex. i det populära nätbaserade spelet *World of Warcraft*,

behövs mycket information för att förstå vad som händer. I spel kan det finnas information som alla spelare känner till. T.ex. i *Schack* har bägge spelarna information om hur pjäserna står på spelbordet. Det kan också finnas sådan information, som bara en av spelarna känner till, t.ex. vilka kort han eller hon har på hand, information som bara spelet känner till, t.ex. kort i en hög på bordet eller slumpmässigt genererad information, t.ex. tärningskast. På senare tid har okomplicerade spel med lite information och enkla regler blivit mycket populära. De är lätta att lära sig och går bra att spela exempelvis medan man väntar på bussen. *Angry birds* och *Farmville* är exempel på sådana spel. *Farmville* spelades år 2010 av 83 miljoner personer minst en gång i månaden.

I rollspel kan man se hur sociala kontrakt fungerar. Deltagarna har sinsemellan ett socialt kontrakt, för att bevara illusionen av att det som händer i spelet är verkligt. En ”magisk cirkel” skapas runt spelarna. Spel är mycket ritualliknande. Det finns forskare

ANNA-MARIA MALM

som anser att religiösa ceremonier och spel egentligen är samma sak och det finns forskning som tyder på att spel och religion aktiverar samma mekanismer i hjärnan. Enligt Harviainen kan likheten finnas i informationssystemet, i både religiösa ceremonier och i spel handlar man, som om sådant man inte ser är närvarande.

Harviainen lyfte slutligen fram Nationalbibliotekets digitalko, som ett exempel på hur man kan göra arbetsuppgifter intressantare genom att utforma dem som spel. På Nationalbibliotekets webbplats kan man hjälpa till med digitaliseringen av gamla dagstidningar genom att spela olika spel. Spelen går ut på att korrigera ord som datorn har tolkat fel.

Robin Marcus från Sellobiblioteket i Albergå i Esbo berättade om praktiska erfarenheter av spelverksamhet på Sellobibliotekets ungdomsavdelning Pointti. Pointti har blivit ett viktigt ställe för många ungdomar i området. Av besökarna är 60% pojkar och cirka hälften är invandrare. Robin Marcus anser att spel är en ny form av läsande. Många av de ungdomar som kommer till biblioteket läser inte mycket, men i spelen vet de exakt vad de ska göra. I många spel måste man ändå kunna läsa och förstå lite engelska för att klara sig vidare till högre nivåer. Spelen förenar ungdomarna sinsemellan. I biblioteket har World of Warcraft placerats i två datorer bredvid varandra, så

man kan spela med sin kompis. Biblioteket ordnar turneringar i bl.a. Nintendo singstar, Guitar Hero och schackspel. Turneringarna är populära eftersom det är roligt att spela, men ännu bättre att vinna! Det kan höja ens status. Också priserna man får om man vinner motiverar ungdomarna att delta i turneringarna. För den som är intresserad av ungdomsarbete i bibliotek tipsade Robin Marcus om boken Nuortenkirjastotyön käsikirja utgiven av BTJ.

Specialbiblioteksfunktionär Jori Hellstedt från Nordsjö bibliotek i Helsingfors redogjorde för hur anskaffningen av digitala spel till HelMet-biblioteken går till. Man har en spelgrupp med 1-2 personer från varje stad, som väljer ut spel från listor från leverantörerna. De flesta spelen på listorna har lånerättigheter, men det finns också sådana som bara får spelas på biblioteken. Helsingfors stadsbiblioteks anskaffningsbyrå skapar en ny lista baserad på spelgruppens val. Urvalslistan görs sedan tillgänglig för filialbiblioteken, som väljer ut de spel de vill ha. HelMet biblioteken hade 325 speltitlar och 2 407 band den 18.8. 2011. Åren 2010-2011 lånades spelen i medeltal 13,3 gånger. Till biblioteken anskaffas spel för spelkonsolerna Playstation 2 och 3, Nintendo Wii, Xbox360 och Nintendo DS. PC-spel har man nästan inte alls anskaffat, eftersom de flesta bara kan installeras på en enda dator och därför inte går att låna ut.

Forskare Inger Ekman från Aalto-universitetets Center for knowledge and innovation research berättade om forskning kring emotioner och datorspel. Spel har alltid varit sociala och Inger ansåg att också de digitala spelen är det. Spel är liksom tv-program en gemensam grund för samtal. Att spela är inte bara roligt utan ger en bred skala upplevelser. Spelutvecklarna skapar medvetet emotioner, genom spelupplevelser, spelets användargränssnitt och spelets marknadsföring. Inom psykofysiologisk spelforskning mäter man t.ex. muskelaktivitet, hudkonduktans och hjärnaktivitet på spelande personer. Ett steg vidare är att mäta graden synkroni, som kan användas som en indikation på social interaktion.

Efter Inger Ekmans taltur var det dags för en paneldiskussion om spel. Publiken hade många kommentarer och frågor och det märktes att spel på bibliotek är ett ämne som väcker diskussion och kan vara kontroversiellt.

Kvällsprogrammet bjöd på två alternativ: antingen en utfärd till Stor-Sarvlax gård eller en stadsvandring i Lovisa. Själv deltog jag i den intressanta utflykten till Sarvlax. Vi välkomnades av Birgitta Dahlberg, som visade oss runt i byggnaden och berättade om dess historia och om personerna som levt på gården. Kvällen avslutades med en konferensmiddag för alla på det mysiga Degerby gille. Gillet lär vara Finlands äldsta bevarade

träbyggnad, som fortfarande finns kvar på sin ursprungliga plats. Middagen avnjöts under prat och sång och ungdomarna Joel Enqvist och Kalle Halmén spelade fiol för oss.

Konferensens höjdpunkt blev manusförfattaren och dramaturgen Jimmy Karlssons och regissören Peter Lindholms anförande den andra konferensdagen. De berättade om sitt arbete med att skapa en tv-serie och en långfilm baserad på Kjell Westös bok: Där vi en gång gått. Långfilmen, som blev färdig dagen före konferensen fick sin premiär den 28.10. Karlsson berättade att han tyckt mycket om Westös roman men att den varit svår att ta sig an, eftersom Westö i romanen fritt hoppar mellan olika karaktärer och tider. Kampen mellan de röda och de vita är ett genomgående tema i romanen. Jimmy Karlsson ville ändå att den viktigaste handlingen i filmen inte skulle drivas av de politiska händelserna, utan av karaktärernas känslor. Det fanns möjlighet att förstärka den kärlekshistoria, som i romanen utspelar sig mellan Eccu Widing och Lucy Lilliehjelm till en huvudhandling i filmen. Kärlekshistorien är intressant eftersom Eccu och Lucy är så olika i sina sätt att uttrycka känslor, fastän de har mycket gemensamt. Filmen bjuder även på andra spännande karaktärer, som Allu Kajander och Lucys bror Cedric Lilliehjelm.

När man skriver manus gäller det att så snart som möjligt hitta konflikter. I Där vi en gång gått löper konflikterna mellan karaktärerna och de politiska konflikterna parallellt.

Jimmy Karlssons arbete med att omvandla Där vi en gång gått till ett manus började med att han läste han igenom boken extremt noggrant och streckade under olika textbitar med många olika färger. Han streckade t.ex. under all dialog med en gul färgpenna. Med en annan färg streckade han under scener som förändrar karaktärerna och tvingar dem att ta en annan väg. Sådana vändpunkter är nästan det viktigaste i film. Därefter gjorde han anteckningar om allt användbart på små kort, som sedan sorterades i den ordning handlingen skulle framskrida.

På så sätt kunde händelser från olika ställen i boken sammanföras. Sedan skrevs ett s.k. sheetment, en ca 60 sidor lång sammanställning av scenerna, utan dialog. Boken slutar mörkt, men filmen slutar ljusare, eftersom Jimmy Karlsson ville avsluta på ett positivt sätt.

Peter Lindholm började arbeta med filmen våren 2009. Han berättade bland annat om hur han valde ut skådespelarna. Han ser personerna i boken tidlösa, de kunde lika gärna leva idag. Han ville inte göra något kostymdrama och ville inte heller ta ställning för vare sig de vita eller de röda.

Kulturråd Barbro Wigell-Ryynänen från UKM presenterade de nya kvalitetsrekommendationerna för allmänna bibliotek. Biblioteken ska erbjuda ett varierat och uppdaterat bestånd. Fokuset är på tryckt- och licensierat e-material. Wigell-Ryynänen passade också på att påpeka att temat för IFLA-kongressen 2012: Att överraska, inspirera och ge nya möjligheter väl passar in på att använda spel i bibliotek.

Teppo Esko, filmgranskare vid Statens filmgranskningsbyrå, höll ett informativt föredrag om förändringarna i lagstiftningen angående bildprogram. Den nya lagen om bildprogram, som ersätter den tidigare lagen från år 2000, träder i kraft den 1.1.2012. Den nya lagen innebär att Filmgranskningsbyrån avskaffas. Istället grundas Centralen för mediefostran och bildprogram. Till dess uppgifter ska bland annat höra att främja mediefostran och informera om frågor gällande barn och medier. Fastän filmgranskningsbyrån avskaffas kommer bildprogrammen också i fortsättningen att förses med åldersbeteckningar samt med nya innehållssymboler. De nya beteckningarna för innehållet i bildprogrammen kommer att gälla våld, sex, ångest och droger.

Centralen för mediefostran ska svara för utbildning och övervakning av klassificering från filmföretagen. Klassificeringarna ska med hjälp av ett datorprogram svara på olika frågor gällande filmer de sett. På basen av svaren ger datorn automatiskt en åldergräns för filmen. Centralen för mediefostran kan

ändra på åldergränserna, t. ex. om det kommit många klagomål från allmänheten. Om en klassificering gör upprepade fel kan centralen dra tillbaka dennes klassificeringscertifikat.

De nya åldergränserna är S/T (tillåtet för barn i alla åldrar), 7-, 12-, 16- och 18- år. De nya åldersbeteckningarna gäller också gamla filmer vilket betyder att biblioteken måste ändra på åldersbeteckningarna på alla sina filmer. De filmer som tidigare haft åldersbeteckningar K11 eller K13 ska alltså ändras till K12, och de som haft åldersbeteckningen K15 ska ändras till K16. Teppo Esko utlovade dock en tvåårig övergångsperiod.

Andrea Svanbäck, chefredaktör för Filmjournalen, var konferensens sista talare. Filmjournalen grundades år 1989. Tidningen utkommer fyra gånger om året och har cirka 800 prenumeranter. Dess huvuduppgift är att lyfta fram nordiska filmer. Tidningen innehåller bl. a. nyheter, intervjuer, korta filmtips och längre analyser. Arbetet sköts av frilansskribenter. Också Andrea redigerar tidningen vid sidan om sitt heltidsarbete som journalist på Hufvudstadsbladet. Artikelförfattarna är både vana skribenter och nybörjare. Andrea Svanbäck har som chefredaktör för tidningen sedan 2009 gjort en nylansering. Innehållet skulle bestå men tidningen skall kännas pigg och närvarande och lyckas med att vända sig till en ny generation läsare. Många unga människor är numera intresserade av film och vill skriva och fota för tidningen.

Som en av arrangörerna av konferensen var jag lättad när den var över och allt hade förflötit väl. Å andra sidan gick dagarna nästan för snabbt. Konferensen gav mycket att tänka på och alla talare var intressanta att lyssna till, speciellt intressant var det att höra hur filmen Där vi en gång gått gjorts. Jag är säkert inte den enda konferensdeltagare, som blivit inspirerad till att gå och titta på filmen! Att träffa och diskutera med kolleger är alltid en viktig del av årskonferenserna, så också i år. Hoppas vi ses igen nästa år, då årskonferensen ordnas i samband med IFLA-kongressen i Helsingfors!

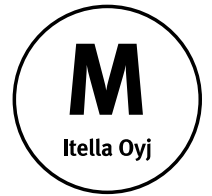
Finlands svenska biblioteksforening r. f.
Årskonferensen i Lovisa 8–9.9.2011

Vi vill tacka våra sponsorer

Borgå handelsläroverk
Emilie och Rudolf Gesellius fond
Eugéne, Elisabeth och Birgit Nygréns stiftelse
Kimitoön
Kulturfonden för Sverige och Finland
LM Informationstjänster
Lovisa stad
Lovisa stadsbibliotek
Pwc Finland
Schildts Förlags Ab
SLS Svenska litteratursällskapet i Finland
Tibo-Trading Ab
Östra Nyland

Avsändare

Finlands svenska biblioteksörening
c/o Anna-Maria Malm
Karis bibliotek
Centralgatan 90-92
10300 Karis

Biblioteks bilden

Lärocentret vid Svenska social- och kommunalhögskolan presenterades i Bibban 1/2011.

PATRIK LUSTIG

PATRIK LUSTIG